

**Zeynep GÜLER**

T. C. İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi  
Medeni Hukuk Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi

**TÜRK HUKUKU’NDA  
KADININ SOYADINA İLİŞKİN  
GELİŞMELER ÇERÇEVESİNDEN  
ÇOCUĞUN SOYADI**

**onikilevha**

## **İÇİNDEKİLER**

SUNUŞ .....	VII
ÖNSÖZ .....	IX
İÇİNDEKİLER .....	XI
KISALTMALAR .....	XVII
GİRİŞ .....	1

## **BİRİNCİ BÖLÜM**

### **SOYADI KAVRAMI**

I. TANIMI VE İŞLEVİ .....	5
II. SOYADININ KAZANILMASI .....	10
A. Giriş .....	10
B. Soybaşının Kurulması Yoluyla Kazanılması .....	11
C. Evlenme Yoluyla Kazanılması .....	12
D. İdari Karar Yoluyla Kazanılması .....	14
III. SOYADININ DEĞİŞTİRİLMESİ .....	15
IV. SOYADI ÜZERİNDEKİ HAKKIN HUKUKİ NİTELİĞİ .....	19
V. ALMAN, AVUSTURYA ve İSVİÇRE HUKUKU'NDA KADININ VE ÇOCUĞUN SOYADINA İLİŞKİN DÜZENLEMELER .....	23
A. Alman Hukuku'nda.....	24

1.	Genel Olarak.....	24
2.	Eşlerin Soyadı.....	24
3.	Çocuğun Soyadı .....	28
B.	Avusturya Hukuku'nda.....	34
1.	Genel Olarak.....	34
2.	Eşlerin Soyadı.....	35
3.	Çocuğun Soyadı .....	38
C.	İsviçre Hukuku'nda.....	42
1.	Genel Olarak.....	42
2.	Eşlerin Soyadı.....	42
3.	Çocuğun Soyadı .....	44

## **İKİNCİ BÖLÜM KADININ SOYADI**

I.	GENEL OLARAK .....	47
II.	TÜRK HUKUKU'NDA KADININ SOYADINA İLİŞKİN DÜZENLEMELER .....	47
A.	Evlı Kadının Soyadı .....	51
B.	Evliliği Sona ErmİŞ Kadının Soyadı .....	55
III.	ANAYASA HÜKÜMLERİ ÇERÇEVESİNDÉ KADININ SOYADINA İLİŞKİN DÜZENLEMELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ .....	60
A.	Cumhuriyetin Nitelikleri Bakımından.....	61
B.	Kanun Önünde Eşitlik İlkesi Bakımından.....	62
C.	Temel Hak ve Hürriyetlerin Niteliği Bakımından .....	67
D.	Kişinin Dokunulmazlığı, Maddi ve Manevi Varlığı Bakımından .....	68
E.	Temel Hak ve Hürriyetlerin Sınırlanması Bakımından.....	70
F.	Özel Hayatın Gizliliği Bakımından .....	75
G.	Ailenin Korunması Bakımından .....	77

H. Temel Hak ve Özgürlükler İlişkin Uluslararası Sözleşmeler Bakımından .....	79
IV. TÜRKİYE'NİN TARAF OLDUĞU ULUSLARARASI SÖZLEŞMELER ÇERÇEVESİNDE KADININ SOYADINA İLİŞKİN DÜZENLEMELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ .....	80
A. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi Bakımından .....	81
B. Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW) Bakımından.....	82
C. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Bakımından .....	86
D. Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasal Haklar Sözleşmesi Bakımından .....	89
V. KADININ SOYADINA İLİŞKİN YARGISAL GELİŞMELER.....	91
A. Genel Olarak.....	91
B. Yargı Kararları.....	92
1. Anayasa Mahkemesi'nin 1998 Tarihli Kararı.....	92
2. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Ünal Tekeli- Türkiye Kararı.....	94
3. Anayasa Mahkemesi'nin 2011 Tarihli Kararı.....	98
4. Anayasa Mahkemesi'nin Bireysel Başvuru Kararları.....	108
5. Yargıtay Kararları .....	113
C. Açılayacak Dava .....	114

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM ÇOCUĞUN SOYADI

I. GENEL OLARAK .....	125
II. GENEL OLARAK ÇOCUK HUKUKU VE ÇOCUK HAKLARI.....	127
A. Çocuk Hukukuna Hakim İlkeler.....	128
1. Çocuğun Üstün Yararı .....	128
2. Kamusallık İlkesi.....	130

3. Sınırlı Sayıda Olma İlkesi.....	131
4. İstikrar İlkesi .....	132
5. Şekilcilik İlkesi.....	132
B. Çocuk Haklarının Anayasal Güvenceleri.....	132
C. Çocuk Haklarının Uluslararası Düzeyde Korunması.....	135
<b>III. TÜRK HUKUKU’nda SOYBAĞININ KURULMASI VE HÜKÜMLERİ BAKIMINDAN ÇOCUĞUN SOYADI.....</b>	<b>140</b>
A. Soybağı Kavramı .....	140
B. Soybağının Kurulması .....	141
1. Anne ile Çocuk Arasında Soybağının Kurulması .....	141
2. Baba ile Çocuk Arasında Soybağının Kurulması .....	142
3. Evlat Edinme Yoluyla Soybağının Kurulması .....	147
C. Soybağının Hükümleri Bakımından Çocuğun Soyadı.....	150
1. Çocuğun Soyadını Kazanması.....	151
a. Evlilik İçinde Doğan Çocuk.....	151
b. Evlilik Dışı Doğan Çocuk.....	153
c. Evlat Edinilen Küçük ve Ergin Birey .....	159
aa. Küçüğün Evlat Edinilmesi .....	159
bb. Ergin Bireyin Evlat Edinilmesi.....	160
2. Velayet ve Soyadı .....	161
a. Velayet “Hakki” .....	161
b. Ortak Velayet.....	164
c. Velayetin Hukuki Niteliği .....	169
d. Velayet Hakkının İçeriği.....	171
e. Velayet Hakkının Sınırları ve Sona Ermesi .....	173
<b>IV. ÇOCUĞUN SOYADINA İLİŞKİN YARGISAL GELİŞMELER.</b>	<b>177</b>
A. Anayasa Mahkemesi'nin 08.12.2011 Tarih ve 2010/119 Esas, 2011/165 Karar Sayılı İptal Kararı.....	177
B. Velayet Hakkına Bağlı Olarak Çocuğun Soyadının Değiştirilmesi.....	183

---

1.	Anayasa Mahkemesi'nin İhlal Kararı Öncesi Yargıtay'ın Yaklaşımı .....	183
2.	Anayasa Mahkemesi'nin İhlal Kararı .....	188
3.	Anayasa Mahkemesi'nin İhlal Kararı Sonrası Yargıtay'ın Yaklaşımı .....	197

## DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

### HUKUKİ AÇIDAN ORTAYA ÇIKAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

I.	HUKUKİ AÇIDAN ÖĞRETİ VE UYGULAMADA ORTAYA ÇIKAN SORUNLAR .....	203
II.	TÜRK MEDENİ KANUNU'NUN SOYADINA İLİŞKİN HÜKÜMLERİNDE DEĞİŞİKLİK ÖNERİSİ.....	208
A.	Soyadı Düzenlemelerine İlişkin Teklif Edilmiş Değişiklik Tasarıları.....	209
B.	Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi Kararları.....	211
C.	Eşlerin Soyadına İlişkin Düzenleme Önerisi .....	213
D.	Boşanmanın Eşlerin Soyadına Etkisine İlişkin Düzenleme Önerisi.....	217
E.	Çocuğun Soyadına İlişkin Düzenleme Önerisi .....	218
	SONUÇ .....	221
	KAYNAKÇA .....	229